

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 10Co/68/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118201730
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Kohút
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8118201730.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mareka Kohúta a sudcov JUDr. Jozefa Angeloviča a JUDr. Anny Ilčinovej v právnej veci žalobcu: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, práv. zast.: Advokátska kancelária, JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubáňiho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, proti žalovanému: Y. G., X.: XX.XX.XXXX, XXX XX Ž. XXX, o zaplatenie 1.585,27 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č. k.: 9Csp/22/2018-41 zo dňa 07.05.2018, takto jednohlasne

rozhodol:

R u š í rozsudok a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a zároveň vyslovil, že žalobca nemá nárok na náhradu trov konania a žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že návrhom došlým okresnému súdu dňa 19.02.2018 sa žalobca na žalovanom domáhal zaplatenia sumy 1585,27 € ako nedoplatku z úverového vzťahu vzniknutého na základe Zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 06.02.2015.

3. Žalovaný sa k žalobe nevyjadril.

4. Následne aplikujúc ustanovenia § 43a ods. 1, 43c ods. 1 a 44 ods. 2 všetko Občianskeho zákonníka, súd prvej inštancie uviedol, že v zmysle vyššie citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka ako aj zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch je uvedenie RPMN podstatnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorej neuvedenie v zmluve (ak zmluva inak vznikla) je sankcionované tým, že takáto zmluva je bez poplatkov a bez úrokov. Je teda zrejmé, že v prípade, ak zo strany adresáta návrhu na uzavretie zmluvy dôjde k zmene výšky RPMN, dochádza tým k zmene podstatných náležitostí Zmluvy a takúto odpoveď je treba považovať za nový návrh. Následne preto, aby došlo k uzavretiu Zmluvy, je potrebné túto odpoveď chápať ako návrh zmluvy, ktorý musí byť opätovne prijatý pôvodným navrhovateľom zmluvy, teda dlžníkom. V uvedenom prípade k tomu nedošlo, preto treba mať za to, že zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktoré sú predmetom tohto konania, uzavreté neboli. Na vyššie uvedenom závere nič nemení ani ustanovenie Čl. 2 bodu 2.1 Zmluvných dojednaní Zmluvy o revolvingovom úvere, podľa ktorého: „... Veriteľ je oprávnený po vyhodnotení údajov o Dlžníkovi výšku úveru jednostranne znížiť a schváliť iné parametre požadovaného úveru ako Dlžník uviedol v bode 5. Žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru/Zmluvy o revolvingovom úvere bez toho, aby to znamenalo porušenie povinností zo strany Veriteľa.“ Predmetné ustanovenie treba v prospech žalovaného spotrebiteľa vykladať spôsobom vyššie uvedeným (ako novú ofertu) inak by išlo o neplatné ustanovenie z dôvodu rozporu s § 54 ods.1 Občianskeho zákonníka (Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu

spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.) pre rozpor s § 44 ods.2 Občianskeho zákonníka. Rozpor oferty a jej prijatia je zvýraznený ešte aj „Oznámením veriteľa o schválení úveru dlžníkovi“, ktoré oproti návrhu obsahuje ďalšie údaje ako napr. pomer istiny a úroku v splátke; dátum splatnosti prvej splátky úveru; dátum splatnosti poslednej splátky úveru a pod.

5. K názoru žalobcu, že súčasťou zmluvy je aj „Oznámenie veriteľa o schválení úveru dlžníkovi - Zmluva o revolvingovom úvere“, súd prvej inštancie ešte dodáva, že ide o listinu vydanú žalobcom až po podpise zmluvy dlžníkom, ktorá len prehľbuje nesúlad medzi návrhom a prijatím zmluvy, tak ako je vyššie uvedené. KS v Žiline vo veci sp. zn. 6Co/107/2016 k tejto otázke uviedol - Krajský súd vyhodnotil oznámenie veriteľa zaslané dlžníkovi až následne po uzavretí zmluvy ako jednostranný prejav vôle, ktorý sa mohol stať súčasťou zmluvy až jeho akceptovaním zo strany odporkyne.

6. Vzťah medzi účastníkmi konania, tak treba podľa súdu prvej inštancie posudzovať ako vzťah z bezdôvodného obohatenia, pričom išlo o plnenie bez právneho dôvodu (k vzniku zmluvy a to aj neplatnej pre nedostatok prieniku oferty s jej prijatím nedošlo).

7. Ďalej súd prvej inštancie poukázal na ust. § 451, 456 a 457 všetko Občianskeho zákonníka a § 5b Zákona č. 250/2007 v spojení s § 107 Občianskeho zákonníka pričom uzavrel, že k poskytnutiu úveru (reálne len vo výške 1350 € z dôvodu odčítania poplatku 150 €) došlo zo strany žalobcu 06.02.2015. Subjektívna premlčacia lehota tak uplynula 06.02.2017 a objektívna premlčacia lehota uplynula 06.02.2018. Ak teda žaloba bola podaná až dňa 19.02.2018 bola podaná po uplynutí premlčacej lehoty a preto ju súd zamietol.

8. Keďže súd prvej inštancie si od žalobcu vyžiadal aj doklady týkajúce sa overovania bonity žalovaného, považuje za potrebné poukázať na „spôsob dodržania“ postupu s odbornou starostlivosťou pri skúmaní uvedeného. Podľa zaslaných dokladov je príjem žalovaného 312,40 €. Výdavky žalovaného predstavujú 187 € a pozostávajú z výdavkov na dlžníka + manžela - 100 € a nájomného + inkaso, doprava, ostatné - 87 €. Úplne navlas rovnaké výdavky však má aj dlžník - žalovaný v konaní vedenom pod sp. zn. XCsp/XX/XXXX, čo svedčí o dešpekte žalobcu k príkazu skúmania bonity s odbornou starostlivosťou a vytvorení systému dopĺňania údajov tak, aby sa povinnosť odbornej starostlivosti pri skúmaní bonity formálne javila ako dodržaná.

10. Ohľadom trov konania okresný súd uviedol, že žalobca v konaní neúspešný nárok na náhradu trov konania a keď žalovanému zo spisu žiadne trovy nevyplývajú, súd mu nárok na ich náhradu nepriznal.

11. Proti tomuto rozsudku podal žalobca včas odvolanie, ktoré odôvodnil tým, že súd prvej inštancie rozhodol v rozpore so zákonom, keď vychádzal z toho, že údaj o RPMN sa dá dohodnúť, a teda že kvôli tomu údaj nevedel k vzniku zmluvy medzi sporovými stranami. Rovnako žalobca namietal aj to, že konajúci súd pri svojich záveroch postupoval podľa § 5b Zákona č. 250/2007 Z. z., ktoré ustanovenie bolo dňa 07.02.2018 nálezom Ústavného súdu vyhlásené za protiústavné. Podľa odvolateľa okresný súd neodôvodnil na základe akých skutočností a z akých dôvodov má za to, že údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov (RPMN) by si účastníci zmluvy vôbec legálne mohli dohodnúť. Súd prvej inštancie bez akéhokoľvek odôvodnenia uvádza, že nedošlo k dohode o výške „RPMN“. Vzhľadom na špecifickosť tohto údaju, spôsob jeho určenia a konkrétne pravidlá ustanovené zákonom pre jeho výpočet žalobca tvrdil, že takýto formalistický prístup súdu je predčasný. Z povahy niektorých náležitostí uvedených v § 9 ods. 2 Zák. č. 129/2010 Z. z. podľa odvolateľa vyplýva, že nemôžu byť predmetom konsenzu, zákon takýto konsenzus ani nepredpokladá. Súd prvej inštancie sa vôbec nezaoberal tým či ide o dohodnutý údaj alebo nie, teda či aj RPMN nepatrí medzi údaje, ktoré nie je možné dohodnúť. Žalobca tvrdil, že hodnota RPMN úveru sa medzi stranami úverovej zmluvy nikdy nedojednávava a preto sa účastníci zmluvy na tejto náležitosti dohodnúť ani nemôžu. To, že RPMN sa dohodnúť objektívne nedá vyplýva podľa žalobcu z právnej úpravy upravujúcej spôsob určenia tohto údaju. Ak má byť údaj o RPMN tak, že je vypočítaný na základe údajov platných v čase uzavretia zmluvy, potom to znamená, že pri jeho určení sa vychádza z údajov jestvujúcich v danom čase. Medzi tieto údaje patrí aj dátum prvého čerpania úveru, ktorý je známy v čase uzavretia zmluvy, nie v čase kedy sa podáva žiadosť o poskytnutie úveru.

12. Na základe uvedeného žalobca tvrdil, že otázka (dohody) o RPMN nebola zo strany súdu ani len posúdená v tom smere, či zákonná úprava takúto dohodu pozná a predpokladá.

13. Zároveň žalobca uviedol, že RPMN nepredstavuje predmet záväzku; je teda iba informácia určená spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Ak teda súd prvej inštancie dospel k záveru, že nedošlo k vzniku zmluvy z dôvodu, že zmluvné strany sa nedohodli na hodnote RPMN, potom tento záver súdu je vecne nesprávny.

14. Žalobca ďalej namietal v postupe súdu aj súvislosť s aplikáciou ust. § 5b Zákona č. 250/2007 Z. z., a teda záver že by žalovaný nárok mal byť premlčaným. Ust. § 5b Zákona č. 250/2007 Z. z. vyhlásil Ústavný súd vo svojom náleze za protiústavné. V uvedenom náleze verejne vyhlásenom dňa 07.02.2018 bolo rozhodnuté, že ust. § 5b Zákona č. 250/2007 Z. z. nie je v súlade s čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy SR. Z napadnutého rozhodnutia nevyplýva žiaden zákonný dôvod, pre ktorý by sa na uvedené nemalo prihliadať.

15. Na základe uvedených dôvodov žalobca v rámci svojho odvolacieho návrhu žiadal, aby odvolací súd zmenil rozsudok tak, že žalobe vyhovie s tým, že zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov konania.

16. Žalovaný sa k podanému odvolaniu žalobcu nevyjadril.

17. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) po predložení rozhodnutia o odvolaní (§ 34 Zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 362 ods. 1 CSP) preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 378 a 380 CSP, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je čiastočne, pokiaľ sa týka jeho námietky nezákonnosti v postupe súdu prvej inštancie v súvislosti s aplikáciou ust. § 5b Zákona č. 250/2007 Z. z. dôvodné.

18. Odvolací súd uvádza, že skutkové zistenia súdu prvej inštancie nekorešponujú s predloženými dôkazmi pokiaľ sa týka ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN), keď podľa žiadosti o poskytnutie spotrebiteľského úveru revolvingového typu žalobca žiadal o poskytnutie úveru s predpokladanou RPMN za úver 25,73 %, ročnou úrokovou sadzbou úveru 17,68 % a priemernou RPMN za úver 36,30, pričom podľa údajov o schválenom spotrebiteľskom úvere revolvingového typu bol žalobcovi poskytnutý úver s identickou výškou RPMN za úver rovnako s identickou ročnou úrokovou sadzbou úveru ako aj s priemernou RPMN za úver (body 5, 6 žiadosti), pričom rovnaké parametre spĺňa RPMN aj v oznámení žalobcu o schválení úveru dlžníkovi - žalovanému, zo dňa 06.02.2015. Aj keď by bolo zmluvné dojednanie oprávňujúce veriteľa - žalobcu znížiť, resp. zmeniť navrhované podmienky úveru neplatné, žalobca tak v prejednávanej veci neurobil, preto je konštatácia súdu prvej inštancie, podľa ktorého „je zrejmé, že v prípade ak zo strany adresáta návrhu na uzavretie zmluvy dôjde k zmene výšky RPMN, dochádza tým k zmene podstatných náležitostí zmluvy a takúto odpoveď je potrebné považovať za nový návrh“ bez akejkoľvek relevancie v prejednávanej veci. Je nepochybné, že žalobca ako veriteľ v oznámení o schválení úveru zohľadnil všetky požadované údaje žalovaným, preto citácia súdom prvej inštancie záveru rozhodnutia Krajského súdu v J., vo veci sp. zn.: XCo/XX/XXXX, podľa ktorého ak žalovaný zmenil údaj o RPMN fakticky išlo v zmysle ust. § 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka o odmietnutie návrhu žalobcu, ktoré je potrebné považovať za nový návrh, je v tejto veci neaplikovateľné, nakoľko k žiadnej zmene požadovaných údajov žalobcom nedošlo.

19. Odvolaciemu súdu sa z obsahu rozhodnutia súdu prvej inštancie javí, že tento vo svojich úvahách a zhrnutiach po skutkových zisteniach neuviedol žiadne konkrétne skutkové zistenia, ale obmedzil sa len na všeobecné v tejto veci z dôvodu že žalobca nenavýšil v neprospech žalovaného ako spotrebiteľa jeho povinnosť, resp. nezmenil v jeho neprospech žiadne ustanovenia, citácie z rozhodnutí odvolacích súdov vo veciach, kde došlo k podstatnému navýšeniu RPMN a tým zhoršeniu postavenia žalovaných ako spotrebiteľov.

20. Rovnako možno prisvedčiť odvolacej námietke žalobcu, že v súvislosti s aplikáciou § 5b Zák. č. 250/2007 došlo k nezákonnosti v postupe súdu, keď napriek tomu, že konanie začalo až po vyhlásení nálezu PL.ÚS 11/2016 súd prvej inštancie aplikoval citované ustanovenie keď ex offio prihliadol na premlčanie. Dňa 07.02.2018 Ústavný súd SR vo veci PL.ÚS 11/2016 vyhlásil nález, podľa ktorého ust. § 5b Zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa nie je v súlade s článkom 46 ods. 1 v spojení s článkom 1 ods. 1 Ústavy SR. Ustanovenie, ktoré nie je v súlade s Ústavou, stráca účinnosť dňom uverejnenia nálezu v zbierke SR (čl. 125 ods. 3, ods. 6 Ústavy SR). Nález Ústavného súdu SR treba

vnímať tak, že ním bol vyhlásený od počiatku existujúci nesúlad napadnutého ustanovenia s Ústavou SR. Nález Ústavného súdu - okrem toho, že je právnym dôvodom neúčinnosti nesúladného ustanovenia zákona (ex nunc, od publikovania nálezu v Zbierke zákonov SR) - predstavuje tiež interpretáciu dotknutých ustanovení Ústavy (v tomto prípade čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy SR) v tom zmysle, že ich treba vykladať inak než ich vyložil zákonodarcu pri prijímaní nesúladného ustanovenia zákona (v tomto prípade to znamená, že prihládanie na premlčanie bez námietky strany je v rozpore s týmito ustanoveniami Ústavy).

21. Odvolací súd tiež dáva do pozornosti aj uznesenie (zjednocujúce stanovisko) Ústavného súdu SR a z 11. októbra 2006, sp. zn.: PLz. ÚS 1/2006, kde bola riešená otázka okamihu hmotnoprávných účinkov Nálezu Ústavného súdu a kde Ústavný súd okrem iného konštatoval, že hmotnoprávne účinky Nálezu vo vzťahu ku konaniam, ktoré ešte neboli právoplatne skončené nastávajú ex tunc, teda na ustanovenie zákona, ktoré bolo v nesúlade s Ústavou sa hľadá akoby nebolo nikdy súčasťou právneho poriadku. Teda postup súdu prvej inštancie, ktorý v prejednávanej veci použil ust. § 5b Zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa nebol správny.

22. Poukazujúc na uvedené preto odvolací súd v súlade s ust. § 388 CSP zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie s tým, že v ďalšom konaní bude súd prvej inštancie viazaný vyššie uvedeným právnym názorom odvolacieho súdu, pričom odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že v prípade ak by aj žalovaný vzniesol námietku premlčania na vznik bezdôvodného obohatenia na jeho strane, je potrebné uviesť, že v zmysle § 296 CSP spotrebiteľ môže predložiť alebo označiť všetky skutočnosti a dôkazy na preukázanie svojich tvrdení najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej. Ustanovenia o sudcovskej koncentrácii konania a zákonnej koncentrácii konania sa nepoužijú. Námietku premlčania ako hmotnoprávnu námietku by v zásade mohol žalovaný ako spotrebiteľ vzniesť proti uplatnenému nároku žalobcu dokonca aj v odvolacom konaní, a to na základe cit. ust. § 296 CSP. Pripustenie námietky premlčania ako prostriedku procesného útoku, resp. prostriedku procesnej obrany v odvolacom konaní v danej veci doposiaľ nie je vylúčené s prihliadnutím na ust. § 291 ods. 3 CSP nakoľko žalovaný ako spotrebiteľ nie je zastúpený advokátom.

23. Zároveň súd prvej inštancie v novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania.

24. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne pomerom hlasov 3:0

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).